

eR Te

Te

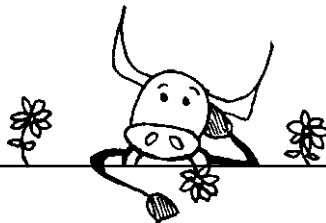
Glasilo rodu Tršati Tur, št.1





Vsebina

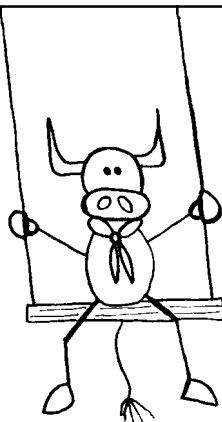
Uvodnik	3
30. obletnica našega rodu	4
Zakaj, če sploh, je v Sloveniji tako veliko medvedov in ali je res smrtno nevarna vrsta?	6
Brada nekoč in danes	8
Iz dnevnika Tršatega Tura	10
Pisma bralcev	11
Zverinice iz RTT	12
eRTeTe oglasi	15
Labirint	16



Ertete, glasilo rodu Tršati Tur, št. 1, zbrala in uredila Saša, tehnični guru Dumy, skenirala Miha in Dumy, lubčke vsem, ki so pridno pisali članke, naklada 80 izvodov,

Ljubljana, januar 2003

eR	Te
Te	



UVODNIK

Sneg je, oj zunaj sneg je,...Ja, prava zima je prestopila vrata Novega leta in z njo se je v Novo leto pognal tudi Ertete. V sveži preobleki čaka na vaše kritike, pohvale, predloge, predvsem pa je lačen vaših člankov, ki ga ohranjajo lepo debelega.

Uredništvo

eR	Te
Te	

30. OBLETNICA NAŠEGA RODU

(Vod Kradljivci)

Ob 17:00 smo se zbrali v avli šole in zvadili našo sceno. Motilo me je, da je Urban skoz nagajal. Zelo mi je bilo všeč, ker so lepo poskrbeli za nas. Ko sva z Uršo odigrali svojo točko, so podelili priznanja. Tudi naša vodnica Petra je dobila priznanje. Naš rod ima zelo dobro ime. Sem v vodu Kradljivci, kjer mi je zelo všeč.

Špela Č.

Zbrali smo se ob 17:00 v avli šole. S prijateljico Špelo sva povadili sceno. Najprej je imel govor naš starešina Dumy. Pogledali smo diapozitive in nato zaigrali predstavo Taborniški zakoni malo drugače. Imeli smo se ful dobr. Spoznala sem Lovrota in še nekaj drugih. Za nas so zelo dobro poskrbeli.

TABORNIKI SO KUL!

Urška Klavžer

Moja vodnica je Petra Slana. Pri njej se ful zabavamo! Naš vod pa so Kradljivci.

Na 30. obletnici našega rodu mso se zbrali ob 17:00. Do 18:00 smo še vadili za našo igrico. Ob 18:00 so prišli ostali. Na 30. obletnici mi je bilo ful dobr. Spremenila ne bi ničesar, saj se zabavam. Na 30. obletnici je bilo dost vsega! Zelo so mi bile všeč sladkarije in pijača. Program je potekal zelo zanimivo, saj smo se zelo nasmejali in zabavali. Poznala sem precej ljudi, samo kakšnih obiskovalcev ne.

Pri tabornikih se ful zabavam in jih bom še naprej obiskovala.

Taja Velkavrh

eR	Te
Te	

Prišel sem ob 20:00 in sem gledal diapozitive. Bilo mi je všeč, ker je bila velika izbira piškotov in sladic. Spremenil bi, da bi na prireditvi sestavljali šotore in bi se igrali. Za nas je bilo dobro poskrbljeno.

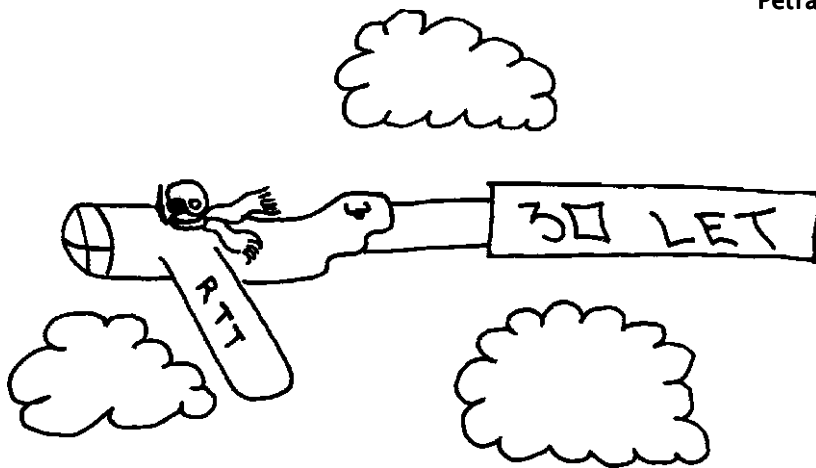
Nejc Mohorič

Letos sem prišel k tabornikom in mi je zelo všeč. Moja vodnica je Petra, imenujemo se Kradljivci. Petra je ful kul. Ful se zabavamo.

Mark Kamnar

30. obletnica našega rodu je potekala v OŠ Poljane. Zbrali smo se ob 17:00 v šoli in priprave so bile že pri koncu. Na žalost nisem uspela počakati do konca, ker sem imela obveznosti. Pogledala sem igrico (lutkovno), v kateri so nastopali tudi Kradljivci in povem vam, da so svojo nalogo opravili izvrstno...Občutki so bili enkratni in upam, da bo v prihodnje tudi tako...S Kradljivci vam želimo, da ste še naprej dobre volje in ostanite v cvetju....Papa

Petra Slana



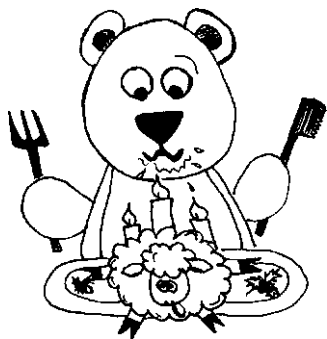
eR	Te
Te	

ZAKAJ, ČE SPLOH, JE V SLOVENIJI TAKO VELIKO MEDVEDOV IN ALI JE RES SMRTNO NEVARNA VRSTA?

Čeprav se danes veliko bere o našem medvedu imajo lovci, gozdarji, kmetijci in živinorejci vsak svoj pogled na to problematiko. Dejstvo je, da se z medvedom nekaj dogaja.

Za začetek si pogledjmo kje je ta doma. Pri nas na Kočevskem in na visokih planotah Dinarskega sveta. V Evropi skoraj povsod. Ne najdemo ga le skrajno na jugu in zahodu Evrope. Iz tega lahko zaključimo, da živi povsod tam, kjer so strnjena večja samotna gozdna področja z bujno podrastjo. Sliši se vse lepo in prav, vendar zakaj v teh gozdovih ne ostane?

Kmetijci in živinorejci pravijo da zato, ker ga je preveč, gozdarji in lovci pa pravimo, da je samo bolj opazen. Zakaj? Če si ogledaš poselitveno karto Slovenije boš kaj kmalu ugotovil, da je na vsake 3-5 km vas. Če pa ne vas pa vsaj samotna kmetija, vikendi, kočje,...Dalje. Na istem ministrstvu - na ministrstvu za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano - hkrati pripravljajo projekte o ohranitvi medveda (gozdarski del) in projekte o pospeševanju ovčjereje (kmetijski del) in naseljujejo območja, ki tradicionalno niso imela toliko ovčjereje, z ovcami. En tak primer je Kočevska. In kaj bi ti naredil na medvedovem mestu, če bi se ti pred nosom sprehajala lepo rejena flakfakasta tortica?



Drug problem so mrhovišča - krmišča za medvede, ki jih iz leta v leto več. Ta pa so na mestih do katerih se da pripeljati z avtom - torej precej blizu naselij. Dalje. Svojevrstno "težavo" predstavlja tudi zaraščanje gozdov, ki poteka danes zelo hitro in intenzivno. Zakaj "težavo"? Zato ker se da s površino zaraščajočih se travnikov in pašnikov izvrstno trgovati. Slovenija je ravno zaradi teh zaraščajočih se površin izpolnila pogoje Kjotskega sporazuma. Sklepali so, da se je

eR	Te
Te	

precejšen del emisij CO₂ vezal v to zaraščajočo maso in s tem je Slovenija zmanjšala emisije. S tem ko se travniki in pašniki zaraščajo pridobiva na življenjskem prostoru tudi medved, hkrati pa izgubljajo manjši sesalci in glodalci. Ti potrebujejo za preživetje travnike ali pašnike in se zato zatekajo v bližnje okolice hiš. Za njimi (hrana) pa tudi medved. Kljub vsemu napisanemu pa še vedno drži, da medved ni napadalen in se pred človekom umakne. Nevarne so medvedke z mladiči če se počutijo ogrožene. Tedaj lahko tudi napadejo. Dejstvo je tudi, da se je medved človeka navadil in da ob njem vidi hrano. Lažje je stopiti k najbližjemu kmetu v ogrado po ovco, če je ta pred nosom, kot pa se poditi za drugimi živalmi ali pa splezati na hruško, ki je ni blizu. Svojevrsten fenomen v kakem drugem evropskem mestu bi bil, če bi kdo zbil z avtomobilom medveda tako blizu centra kot se je to zgodilo pri nas. V Ljubljani je pred nekaj meseci voznik zbil medveda na Dolenjski cesti. Na kaj to kaže? Ali se je medved resnično tako razširil? Če bi to držalo, bi ga morali srečati tudi na Fužinah, Bizoviku, Golovcu, Šmarni gori,... Pa ga? Naprej razmišljaj sam.



Če povzamem. Medvedov ni nič več ali pa za malenkost več. So samo bolj opazni in za to ni kriv nihče drug kot človek, ki s svojo nespametjo vabi v svojo bližino žival, ki je po nesreči tako velika in močna kot on sam.

Ta članek je napisan v bran medvedu in je napisan tudi zate, da boš znal bolj kritično gledati na vse napisano in povedano, pa ne samo o medvedu, temveč nasploh o naravi in človeku.

Matevž

EMISIJA, fiz. oddajanje valov, delcev, sevanje: emisija radijske antene/emisija svetlobe/termična emisija,...(SSKJ)

eR	Te
Te	

BRADA NEKOČ IN DANES

Ste kdaj pomislili, da brada ni le skupek dlak na moškem (mmmm, ženskem obrazu)in da se za njo skriva pravzaprav zelo zapletena zgodba, polna simbolike in kosmatih bitij? Ste se kdaj vprašali zakaj je edinole Nagajivček palček brez brade v razvpiti kosmatinski družini sedmih palčkov? Kako se je sploh začela zgodba o kosmatem fenomenu...

Nekoč je bila pošteno kosmata brada visoko cenjena. Kot znak moči in moškosti, je njena odstranitev pomenila ponižujočo kazen za vsakega moškega predstavnika. Prvi dokumentirani brivski podvigi segajo že v čas Egipčanov, ki so se vestno in natančno brili. Zaraščena in neurejena brada pa je bila znak žalovanja.

V Grčiji so bili kosmati obrazi v modi vse do 4. stoletja pr. n. št., ko se je na oblast povzpел Aleksander Veliki in ukazal, da se vsi vojaki obrijejo ter s tem preprečijo morebitno nevarnost, da jih nasprotnik v boju potegne za brado.

Britje je bila velika uspešnica tudi med Rimljani. Tako je bil prvi dokumentirani Rimljan, ki si je vestno odstranjeval kocine z obraza general Scipio Africanos Starejši. Brada je v Rimu zopet postala modni hit v 2. in 3. stoletju n. št.

V srednjem veku je reformatorski menih Santamarella trdil, da Bog nikoli ni nosil brade in da gre za čisto izmišljotino. Potrpežljivi papež Vinocenc je uporniškega meniha kar dvakrat opomnil preden ga je kot heretika skuril na grmadi. Preden so Santamarello požrli ognjeni zublji je pretresljivo vzkliknil: »In vendar se brije!«

Med starimi Germani je gladko obrit obraz označeval sužnja (pa ne britju ampak drugim ljudem).

Sveže obriti so moški skakljali naokoli tudi v Franciji začasa vladavine Louisa XIII.(1610). Kateremu brada zaradi njegove mladosti, bil je praktično še otrok, ni hotela pokukat na plan.

Modne smernice je narekovala oblast in ker Philipu V. (18. stoletje) brada ni in ni hotela zrasti, ta pač v Španiji ni bila posebno »in«.

Leta 1705 vladarju Petru Velikemu v glavo šine kaj čudna ideja in britje v Rusiji postane po zakonu obvezno. Tisti, ki se nošenju brade niso hoteli odreči, so bili temu primerno obdavčeni. Kosmatinci so bili torej v glavnem bogati, dobro situirani ljudje, ki so si prestiž nošenja brade lahko privoščili.

eR	Te
Te	

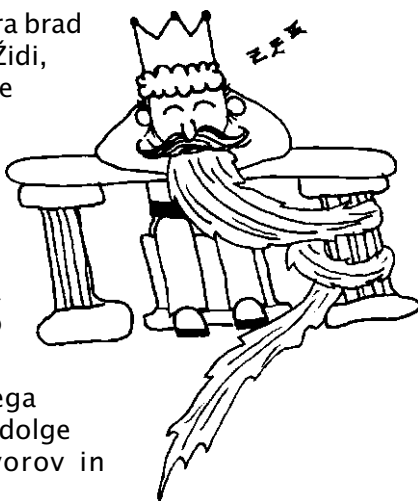
Tudi Angleški vladar Henrij VIII. je obdavčil bradače. Vendar si leta 1535 čudežno premisli in svojim kocinam pusti prosto pot. Te zopet postanejo modna zapoved.

V času kraljice Elizabete I. so bile pretirano sfrizirane brade v kombinaciji z ošabnim obnašanjem takratne gospode tarča posmeha takratnih moralistov. Brade v Angliji omahnejo v pozabo leta 1660.

V 18. stoletju so brke in brado v Angliji nosili priseljenci. Vendar konec 18. stoletja, ko lasulje izgubijo na veljavi, te nadomestijo bradice, ki se razbohotijo v pisano zbirko najrazličnejših okusov: kratke, dolge, umetniško podivjane,...

Po 1. svetovni vojni v zahodnem svetu kultura brad skoraj zamre. Te gojijo le se ortodoksni Židi, katerim Biblija prepoveduje britje in striženje in pa nekateri svobodomisleci, ki se s svojo zaraščenostjo upirajo vsemu in vsakomur.

Gilette leta 1895 v ZDA razvije prvi pravi brivski aparat in britje zopet postane zanimiva dejavnost, seveda za tiste, ki si brivnik lahko privoščijo. Vihrava zgodovina brade in brk se nekako ustali v letu 1960, ko vse skupaj postane stvar osebnega okusa.



Brada na Slovenskem ni doživela kakšnega večjega kulturnega razmaha, razen 7 m dolge brade Kralja Matjaža in nekaj pregovorov in prispevkov:

1. Potegnil je Boga za brado (če nekomu uspe izvest kakšno pametno idejo).
2. Mislil je, da bo potegnil Boga za brado (če navedeno pod točko 1 ne uspe).
3. Bog je sebi prvemu brado ustvaril (vsak najprej poskrbi zase).
4. »Kjer je brada, je tudi mož« (mogoče je mož tudi kozel ali pa se ima kozel za moža, kdo bi vedel).
5. »Pri prerokovi bradi!« (uporablja se kot vzklik, sicer pa je vzklik v lasti mohamedancev).
6. Šala z brado (stara, zljajšana šala)...

Brade so in bodo ostale naše sopotnice, pa naj gre za dolge in sive brade naših dedkov, kratke kozje bradice latino loverjev ali pa le za puhasto preprogo pod nosom novopečenega mladega moža, ki si jo s ponosom ogleduje v ogledalu. Upajmo le, da evolucija ne bo zavila na kakšna čudna pota in se bom nekega dne prebudila s srbečim in bodečim dodatkom na mojem obrazku.

Saša

eR	Te
Te	

IZ DNEVNIKA TRŠATEGA TURA

VIII.XII.II

Dragi dnevnik!

Nedelja je, in zunaj je že svinjsko mrzlo. Okoli kolov kolišča se že nabira tanka skorja ledu. To seveda pomeni nekaj več sitnosti za nas stare mačke, ko bo treba kidat sneg izpred domačih kolib in na "jezeru" se ne bo nič dogajalo, saj bo vse vkovano v led in pokrito s snegom. Bo pa zato več veselja za naše malčke, ko bodo lahko uživali na zaledenem bajerju. Sicer se bojim, da bo več obiska na novem drsališču v BTC-ju kot pa na bajerju. Vsi so že čisto nori na ta BTC. Govori se, da bi celo naslednji taborniški festival praznovali kar tam, na Aleji mladih. Tako, bi se lahko najprej malce pozabaval na delavnicah v, na primer, skakanju v krompirjevih vrečah ali pa slalomu v karjoli, potem bi šel malo pokat balone ali pa s poštrihano faco razbijat po indijskih bobnih in na koncu, za dobro mero, še en hiter skok v City Park po kakšno malenkost, ki je zagotovo ne rabim... ampak, če bom že ravno tam...



Ampak, kaj bi tarnal; svet se tako vrti in taborniki se bomo prilagodili tako, da bomo na primer na mnogoboju, uvedli panogo hitrostno nakupovanje. Važno je, da ne izgubimo koraka s časom. Upam samo, da ob tem ne bomo pozabili, da streljaj od živčnega vrveža nakupovalnih "avenij" obstaja gozd in hribi in potoki in jezera in narava, ki od nas ne zahteva nič drugega kot da v njej in njeni lepotah uživamo ... in to zastonj.



XIII.XII.II

Dragi dnevnik!

Komaj že čakam sobotni izlet v toplice. Skrajni čas, da si ogrejem stare kosti. Moja bajta že malce razpada po vogalih in mrzla zimska sapa včasih neprijetno potegne okrog ledvic. Bajе, da bo precej zabavno, kot zna biti le v Čatežu, pa še v dobri taborniški družbi. Hura!

Tršati Tur

eR	Te
Te	

PISMA BRALCEV

KARTING

Dobili smo se v Las Vegasu (BTC). Lipe je končno enkrat pravočasno prišel na srečanje. K smo pršli na blagajno je Lipe kr neki pametvov, da je on naredil izpit B-kategorije. Najprej so sledila navodila (kako deluje kart, že spet je Lipe pametoval), nato smo se usedli v karte. Že spet je un ta glaven (ni bil Lipe), kr neki bil pamtn. Reku je, da to ni Lunapark (ja kdo pa tega ne ve). Dobr, zdej pa k derkanju. K smo se usedl v karte, smo stisnl gas, pa smo se že boril za najboljšo uvrstitev. Med desetimi minutami se je vse mogoče zgudil. Primer: Bor in Anže sta se zaletela v gume (nč se jima ni zgudil). Merlak je skos za mano gonu, pa čeprov sem ga prehitu za en krog. No uglavnem sem js premagu vse (Šumaher). No, pol smo se poslovil, pa smo šli vsi domov.



Andro (Slepci-Carji, Mafijozarji,...)



SMO ŠLI...

V soboto 16.11. smo šli na osnovno šolo Vič. Tam smo šli na razne dejavnosti. Potem smo šli.

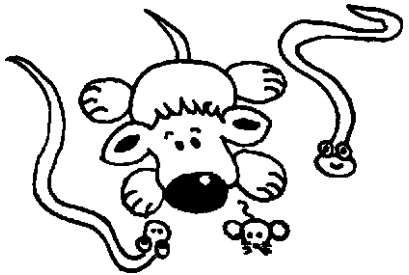
Liam (Hobotnice)

P.S. Uredništvo se Liamu lepo zahvaljuje za kartico Pokemon...take še nimamo!!!!

eR	Te
Te	

ZVERINICE IZ RTT

V tej rubriki vas bomo seznanjali z našimi člani in njihovimi domačimi živalmi. Tokrat se nam predstavlja Lipe s svojo kolekcijo nenavadnih zverinic.



S: Poleg tebe, v tvoji hišici bivajo še druge zverine, katere in kako si jih poimenoval?

L: Največji zverini je ime Luka, vrste homo sapiens, 100 kg. Z borimi 25 kilogrami mu sledi irski seter z imenom Richard. Potem sta tu še dve mali kačici, parček po vseh družbenih normah, z imeni Mika (moški) in Žika (ženska). Imeni sta dobili po dveh miškah, ki sta nastopali v eni izmed najbolj prodajanih knjig v veselju. Miški ali dvema, ki čakata v zmrovalniku na toplejše čase in na čas, ko bosta kači lačni, nisem dajal imena, preprosto zato, da se ne bi preveč navezal. Naše skupno življenje pač ni dolgo. Žal. No, navsezadnje v moji sobi prebiva še nekaj tisoč vrst žuželk, ki pa jih ne poznam ravno dobro. Pajke, ki so med večjimi, poimenujem kar po grških črkah, trenutno je štetje tam nekje pri Omega.

S: Nam poveš kaj malega o tvojih kačicah, kaj jesta, kje prebivata, ju je potrebno vsak dan sprehajati,...

L: Kačici Mika in Žika sta izgledata prav tako, kot kače koralnice, ki so ene izmed najbolj strupenih kač na našem planetu. Vendar gre zgolj za imitacijo. V resnici sta človeku popolnoma neškodljivi. Miškam pač ne. Sta pa primerka mlečnih kač (Milk snake po domače, Lampropeltis triangulum). Prebivata v enosobnem akvaterarijo, z velikim drevesom sredi sobe in bazenom na vrtu. Čez bazenček je speljan mostiček. Prav romantično. Idilično. Je pa hecno dejstvo, da kljub vsemu ugodju, ki ga imata na voljo (drevo za plezanje, lubje za senco, pesek za sončenje, vodo za kopanje, itd) prosti čas (beri ves čas) najraje prebivata pod (beri POD) bazenom. Kar je rahlo čudno, saj je bazen prikovan k tlem z dvokilogramskim kamnom (kar je vsaj

eR	Te
Te	

desetkratna teža kačice). To je tudi rahlo zoprno zame, saj ne morem vsak dan uživati v njuni lepoti.

Sprehajanje,... ja, to naj bi kače počele vsak dan. Približno trikrat. Vendar pa moja primerka tudi tu kažeta določeno trmo, saj neutrudno zavračata ovratnico, brez vrvice ju pa pač ne morem peljati na sprehod. Kaj bi pa rekle mimoidoče kače...

Jedača, tu sta pa kači kot se šika. Jesta tolikokrat, kot je potrebno in toliko, kot zmoreta. Običajno dobita obroke kak teden za tem, ko prebavita prejšnjo malico. Njun jedilnik je sestavljen iz polnožitnih kosmičev, vode in pa miške ali dveh. Živih, ali pa zmrznjenih in nato pogretilih. Raje imata žive miške, kar pa niti ni čudno. Kdo, pravzaprav, dandanes še je crkovino!

S: Kako pa se razumejo zmrznjene miške, kače in seter? Pravzaprav gre za lep primer prehranjevalne verige?

L: Dobro vprašanje. Vendar verjetno postavljeno napačni osebi. Le-ta je namreč še višje na vrhu prehranjevalne verige. Moje domneve pa so postavljene samo na opazovanjih ter prebiranju Darwinove teorije. Dejstvo je, da se miške ponavadi kaj hitro vdajo v usodo plena. Kaj drugega jim ponavadi tudi ne preostane. Se mi pa zdi, da so še posebej vesele takrat, ko imasta kači dovolj. Takrat običajno preostale miške spustim v kruti hladni svet. Kaj na vse skupaj pravijo kače? Običajno so tiho in pojedjo, kar jim je ponujeno. Kar dobro vzgojene, bi rekel. Bolje kot marsikateri homo sapiens. Rich vsake toliko kaj zalaja, vendar bolj poredko.

S: Zdi se mi, da tvoj pes ne daje vtis nekoga, ki želi biti ves čas v središču pozornosti. Kaj meniš o pregovoru kakršen lastnik, tak pes?

L: Morda si ob obisku dobila napačen vtis. Rich je namreč kaj rad v središču pozornosti. Ničkolikokrat se uleže pred noge naključne žrtve, obrne na hrbet, da tace od sebe in čaka. Da ga pobožamo, kajpada. Je pa res, da je rahlo izbirčen pri tem, kdo ga boža. Od tod morda tvoj napačen občutek... (hvala, to me je predvsem potolažilo...op. spraševalke) Tu sva si z Richem kar precej podobna. Morda naju najbolj razlikuje dejstvo, da jaz ne lajam. Res pa je, da tudi Rich to počne bolj

eR	Te
Te	

poredko. nazadnje je zalajal kake 7 let nazaj, pa še to je lajal name...

S: Imaš kakšno zanimivo zgodbo ali prigodo s tvojimi domačimi ljubljenci?

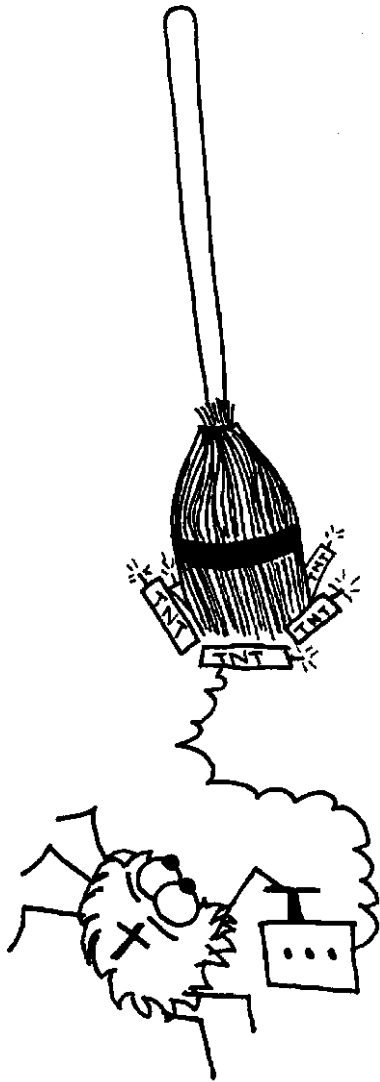
L: Imam, vendar jih raje ne bi spustil v javnost... Sem pa vedno pripravljen se z nekom usesti k mizi, naročiti hruškov sok, ter pripovedovati...

S: Imaš torej zanimivo družčino, pa si morda želiš še kakšno živalico ali je to to?

L: Že od samega otroštva sem si želel nosoroga. Vendar tu pridemo do rahlega problema, saj so nosorogi zaščitena vrsta in jih človek pač ne sme držati doma v sobi. Sploh pa ne v akvaterariju.

S: Za konec pa nam zaupaj svoje želje in pričakovanja, namenjena tvojim živalskim sostanovalcem.

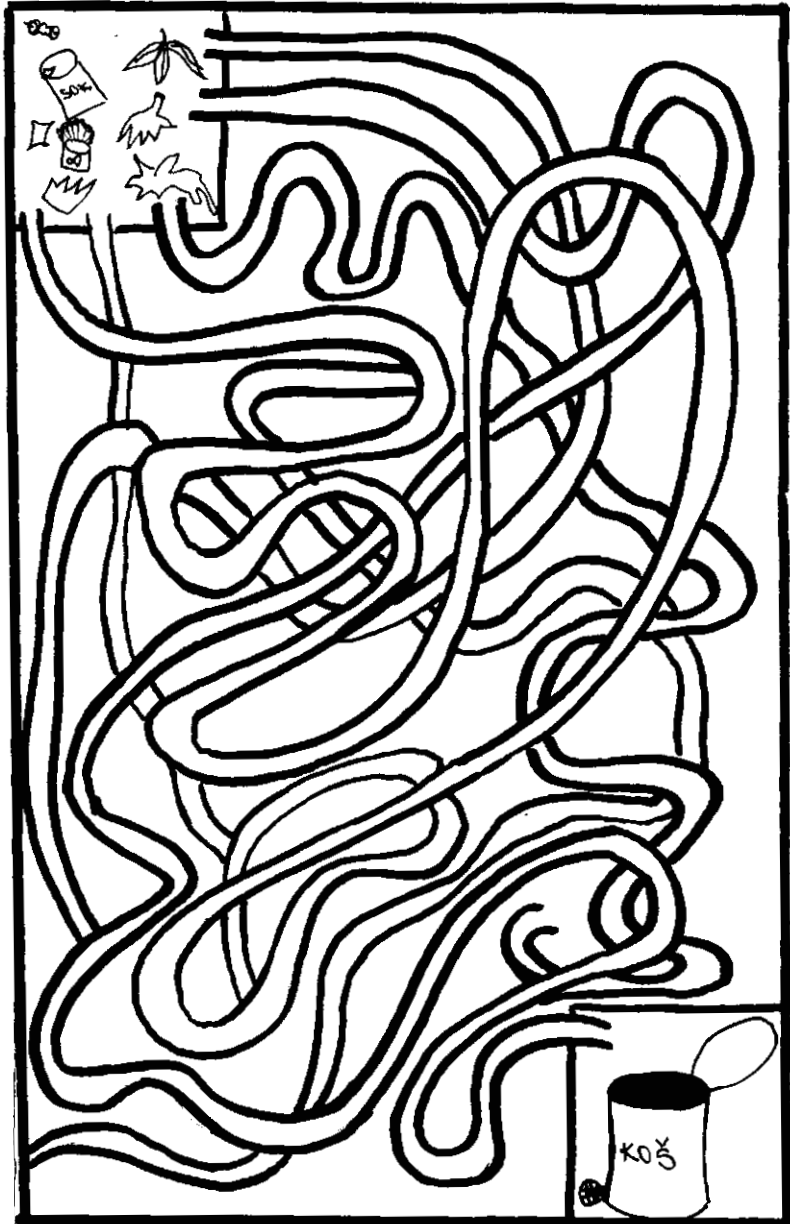
L: Kačicama želim prijetno družinsko življenje, množico malih kačic in da bi živela srečno vselej naprej. Richu želim, da sedaj, ko je v svoji zreli dobi, živel čim mirnejše življenje, brez bolečin v križu in povečane ravni holesterola. Miške naj se imajo lepo, dokler se imajo. Pajkom pa želim, da se ne bi nikoli srečali z metlo moje mame...



S: Hvala za pogovor in upam, da si bodo nosorogi toliko opomogli, da boš lahko nekega dne ponosni lastnik enega izmed njih!

eR	Te
Te	





Pospravi smeti tja, kamor sodijo!